

IN MEMORIAM

Prof. dr. sc. Zagorka Brunsko

(1951. – 2007.)

Iznenada preminuvši 17. studenog 2007. iz naše sredine otišla je cijenjena sveučilišna profesorica i draga kolegica Zagorka Brunsko. Rođena 26. veljače 1951. u Dubrovniku, osnovnu školu i gimnaziju završila je u Dubrovniku, gdje se 1970. upisala na Fakultet za turizam i vanjsku trgovinu, gdje je diplomirala 6. studenoga 1974. na smjeru vanjska trgovina. Poslijediplomski studij iz filozofije znanosti upisala je u Sveučilišnom centru za poslijediplomski studij u Dubrovniku (Sveučilište u Zagrebu) 1977., te je na istomu magistrirala 31. listopada 1980. obranivši rad «Filozofski pojam materije u društvenim i prirodnim znanostima», čime je stekla akademski stupanj magistrice društveno-humanističkih znanosti iz područja ekonomije (filozofija znanosti). Doktorirala je 13. travnja 1987. na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu s disertacijom «Marx i suvremena građanska ekonomija».

Nakon diplomiranja radila je prvo u Hotelsko turističkom poduzeću Dubrovnik na financijsko-računovodstvenim poslovima, a zatim u poduzeću Elektrojug u Dubrovniku na radnom mjestu analitičar-planer.

U rujnu 1987. zaposlila se na Fakultetu za turizam i vanjsku trgovinu u Dubrovniku, gdje je izabrana u zvanje asistenta na grupi predmeta Politička ekonomija. Na istoj grupi predmeta 1990. izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje docenta, a u znanstveno nastavno zvanje izvanrednog profesora za predmete Gospodarstvo Hrvatske i Ekonomska politika izabrana je 2000. i ponovno 2006. godine.

Zagorka Brunsko je u dvadesetogodišnjem radu na Fakultetu za turizam i vanjsku trgovinu, te Sveučilištu u Dubrovniku Odjel za ekonomiju i poslovnu ekonomiju izvodila nastavu predmeta: Politička ekonomija, Uvod u ekonomiju, Osnove ekonomije, Sociologija, Sociologija turizma, Ekonomski sustav i ekonomska politika, Gospodarstvo Hrvatske, Ekonomska politika i Uvod u znanstvenoistraživački rad.

Aktivno je sudjelovala u radu međunarodnih znanstvenih skupova.

Na Fakultetu je uz obveze u nastavi u tri mandata bila predstojnica Odjela makroekonomije. Bila je članica Hrvatskog filozofskog društva, Hrvatskog društva ekonomista i Hrvatskoga prirodoslovnog društva. Bila je član Skupštine Sveučilišta u Splitu, Izvršnog odbora Skupštine Sveučilišta u Splitu i Senata Sveučilišta u Dubrovniku.

Zagorka Brunsko bila je aktivni znanstveno-istraživačka djelatnica i sveučilišna nastavnica, vrijedna i temeljita u radu. Ukupno je objavila 44 znanstvena i stručna rada, od kojih deset u časopisu *Ekonomika misao i praksa*. Njezin znanstveni interes i djelo obuhvaćali su brojna područja i probleme ne samo ekonomske znanosti i zbilje već i političkih znanosti, sociologije i filozofije.

Opraštajući se od Zagorka vrijedno se podsjetiti na neke osobitosti i dostignuća koja su je kao znanstvenicu i sveučilišnu profesoricu trajno obilježila.

Polazeći od raznovrsnosti i širine problematike koju je razmatrala u svojim radovima, oni se mogu razvrstati u šest skupina (navest će se neki od radova iz pojedinih skupina).

Prvo su radovi s temama iz političke ekonomije, suvremene ekonomske teorije i sociologije – „Austrijska škola i suvremena građanska ekonomija“ (1988.), „Suvremena država i njezin intervencionizam u privredi“ (1990.), „Teorija javnog izbora“ (1992.), „Država u koncepciji liberalizma“ (1993.), „Virdžinijska, ročesterska i blumingtonska škola javnog izbora“ (1994.), „Birači, političari i birokracija u svjetlu teorije javnog izbora“ (1999.). U radovima iz ove skupine zapažen je njezin doprinos analizi suvremenih ekonomsko-teorijskih usmjerenja (škola), a posebice keynesijanstva i nove političke ekonomije (teorije javnog izbora).

Drugo su radovi iz područja filozofije znanosti, od kojih je najvažniji *Boškovićeva teorija sila u raspravi „De Continuitatis Lege“* (objavljen kao izvorni znanstveni rad u časopisu *Filozofska istraživanja*, br. 32-33/1989.), u kojemu je analizirala teoriju sila što ju je izložio Ruđer Bošković u svojoj poznatoj raspravi *De Continuitatis Lege* 1754. godine. Tu ističe da je u istraživanjima prirodne filozofije Bošković, polazeći od dva temeljna načela, i to jednostavnosti i sličnosti u prirodi (Newton) te načela neprekinutosti (Leibniz), izveo svoj zakon sila, a na temelju zakona sile strukturu materije, čime je bitno utjecao na daljnja istraživanja u toj domeni.

Trećoj skupini pripadaju radovi u kojima se istražuju i analiziraju problemi iz područja ekonomske politike i gospodarstva – „Ekonomika ponude kao teorijska osnova neokonzervativizma u građanskoj ekonomskoj teoriji“ (1989.), „Kriza kejnzijanstva i uspon neokonzervativizma“ (1990.), „Značaj tržišta kapitala u suvremenom poslovanju“ (1990.), „Turizam – važni čimbenik u razvoju Dubrovačkog primorja“ (1995.), „Stanje, ciljevi i perspektive razvoja hrvatske industrije“ (2004.). U radovima se sustavno i temeljito analizira uloga države u različitim koncepcijskim (teorijskim) pristupima, liberalna i neoliberalna te keynesijanska teorija i politika s naglaskom na različitim prijedlozima mjera za stabilizaciju gospodarstva i mogućnosti monetarne i fiskalne politike. Jednako iz tako, u dijelu radova iz ove skupine obrađena su gospodarska pitanja i problemi, a posebice značenje i uloga turizma u razvoju gospodarstva, te problemi i perspektive razvoja hrvatske industrije i uloga industrijske politike u tom razvoju.

U dijelu objavljenih radova Zagorka Brunsko bavila se razvojem novih tehnologija i njihovom ulogom u gospodarstvu i društvu te ulogom ljudskoga (intelektualnog) kapitala u razvoju. Tu je dala više prijedloga kako se možemo brže uključiti u svjetske znanstveno-tehnološke tijekove – normalno, gdje za to postoje objektivne mogućnosti – „Znanost – proizvodna snaga“ (1989.), „Suvremena tehnologija i društvo znanja“ (2000.), „Intelektualni kapital u funkciji razvoja suvremenog gospodarstva“ (2002.).

U skupini radova o poduzetništvu, suvremenom menadžmentu i poslovnom odlučivanju problematiziraju se ne samo ekonomski već i sociokulturni i psihološki aspekt – „Poduzetnik i poduzetništvo u ekonomskoj teoriji“ (1991.), „Manageri i poslovno odlučivanje“ (1998.). Tako se u drugom od njih razmatra psihologija poslovnoga odlučivanja naglašavajući da je odlučivanje u svojoj biti psihički proces, dok je odluka psihička pojava proizišla iz toga procesa. Na bazi toga analiziraju se načini i faze odlučivanja, te ograničenja i utjecaj okoline na odlučivanje.

I na kraju, u šestoj su skupini radovi prezentirani i objavljeni u zbornicima s međunarodnih znanstvenih skupova – „Visoko obrazovanje – temeljni faktor znanstveno-tehnološkog i društvenog razvoja“ (1988.), „The Interuniversity Cooperation in Europe“ (1990.), „Keynes's Welfare State and Its Contemporary Transformations“ (1996.), „Tourist Development Policy in Croatia“ (2000.). Tu su uočljivi doprinosi u analizi uloge visokog obrazovanja u gospodarskom i društvenom razvoju, međusveučilišna suradnja u Europi, te mjesto i uloga naših sveučilišta u takvoj suradnji. Isto tako, dan je i znanstveni doprinos u analizi Keynesove države blagostanja i njezinih suvremenih transformacija te doprinos u razmatranju politike turističkoga razvoja u Hrvatskoj.

U stručnoj djelatnosti Zagorka Brunsko objavila je 19 radova, od čega 11 prikaza knjiga, većinom u časopisima s međunarodnom recenzijom i u onima koji se referiraju u međunarodnim sekundarnim publikacijama. Obradene su aktualne teme iz gospodarstva, ekonomske teorije i politike, suvremenog menadžmenta, te motivacije i ponašanja proizvođača i potrošača – „Monetarizam“ (1992.), „Suvremeni menadžment“ (1992.), „Švedski model i njegove primjene“ (1994.), „Tehnološki parkovi i njihova uloga u gospodarskom razvoju“ (1995.), „Gary S. Becker i ekonomski pristup ljudskom ponašanju“ (1997.), „Turistička motivacija“ (2002.).

U nastavnoj djelatnosti Zagorka Brunsko znatno je pridonijela sadržajnom i metodičkom unapređenju nastave na kolegijima koje je predavala. Savjesno, marljivo i odgovorno obavljala je nastavne djelatnosti. Imala je dobar i korektan odnos sa studentima, čemu u prilog ide i činjenica da je uz njezino mentorstvo izrađeno i uspješno obranjeno više od 200 diplomskih radova. Samozatajna i tiha, kakva je bila, gotovo je neprimjetno svaki radni dan provela na Fakultetu u nastavi ili u radu sa studentima. To joj je okružje bilo sve, njime je ispunjavala čitavo življenje.

Gubitak i oproštaj s kolegicom, znanstvenicom i sveučilišnom profesoricom težak je i bolan, posebice kad se to dogodi iznenada i u dobi kad je još dugi niz godina mogla istraživati, objavljivati i sudjelovati u podizanju generacija studenata. Zagorke više nema među nama, ali ostaje njezino djelo i trajno sjećanje na nju kako kolega, kolegica i djelatnika Sveučilišta u Dubrovniku tako i brojnih generacija studenata kojima je bila profesor.

Đuro Benić